

Αθήνα, 31-12-2020
Αριθ. Πρωτ. 8941

ΑΠΟΦΑΣΗ 56/2020
(Τμήμα)
Απόφαση σχετικά με αποστολή αζήτητης πολιτικής επικοινωνίας
(Άρθρο 11 παρ.1 του ν. 3471/2006)

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα συνεδρίασε σε σύνθεση Τμήματος στην έδρα της την Τετάρτη 08-04-2020, μετά από πρόσκληση του Προέδρου της, προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση που αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας. Παρέστησαν ο Πρόεδρος της Αρχής, Κωνσταντίνος Μενουδάκος και τα αναπληρωματικά μέλη, Ευάγγελος Παπακωνσταντίνου, ως εισηγητής, Γρηγόριος Τσόλιας και Εμμανουήλ Δημογεροντάκης σε αντικατάσταση των τακτικών μελών Κωνσταντίνου Λαμπρινουδάκη, Χαράλαμπου Ανθόπουλου και Ελένης Μαρτσούκου, οι οποίοι, αν και εκλήθησαν νομίμως εγγράφως δεν παρέστησαν λόγω κωλύματος. Στη συνεδρίαση παρέστησαν, με εντολή του Προέδρου, ο Λεωνίδας Ρούσσοσ, ειδικός επιστήμονας – ελεγκτής ως βοηθός εισηγητή. Ως Γραμματέας παρέστη η Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου, υπάλληλος του Διοικητικού Τμήματος.

Η Αρχή έλαβε υπόψη της τα παρακάτω:

Υποβλήθηκε στην Αρχή η υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/3705/23-05-2019 καταγγελία, η οποία αφορά αζήτητη ηλεκτρονική επικοινωνία πολιτικού περιεχομένου μέσω τηλεφωνικής κλήσης από τον Δήμαρχο Α για προώθηση της υποψηφιότητάς του στις τελευταίες δημοτικές εκλογές, ενώ ο καταγγέλλων ήταν εγγεγραμμένος στο μητρώο του άρθρου 11 του παρόχου του.

Στην καταγγελία ο καταγγέλλων Β αναφέρει ότι κλήθηκε συγκεκριμένη ημέρα και ώρα με σκοπό την προώθηση προεκλογικής ομιλίας του εν ενεργεία δήμαρχου από εθελοντές του χωρίς να έχει καμία προηγούμενη σχέση με τον καταγγελλόμενο. Όπως αναφέρει στην καταγγελία, σε ερώτησή του, πού βρήκαν τα στοιχεία του, του είπαν από συναλλαγή με το δήμο Χ, στον οποίο είναι δημότης. Όπως όμως καταγγέλλει, δεν έχει δώσει ποθενά συγκατάθεση για χρήση του αριθμού του για τέτοιους σκοπούς.

Η Αρχή, στο πλαίσιο εξέτασης της εν λόγω καταγγελίας, απέστειλε στον καταγγελλόμενο τα υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/3705-1/04-07-2019, Γ/ΕΞ/3705-2/19-11-2019 έγγραφα με τα οποία ζήτησε τις απόψεις του επί των καταγγελλομένων, ενόψει και των κατευθυντήριων γραμμών που έχει εκδώσει η Αρχή για την πολιτική επικοινωνία.

Ο Γενικός Γραμματέας του Δήμου Χ απάντησε με το με αρ, πρωτ. Γ/ΕΙΣ/5568/09-08-2019 υπόμνημα. Στο υπόμνημα μεταξύ άλλων αναφέρεται ότι ο Δήμος δεν χρησιμοποιεί ως μέσο επικοινωνίας το τηλέφωνο και ότι το νούμερο που αναφέρεται στην καταγγελία δεν ανήκει στο φάσμα των τηλεφωνικών γραμμών του δήμου, καθώς και ότι όποια στοιχεία συλλέγει ο Δήμος στα πλαίσια των συναλλαγών του με τους πολίτες δεν διατίθενται σε κανέναν τρίτο πέραν από τους νόμιμους αποδέκτες όπως φαίνεται και από την συμμόρφωση που βρίσκεται στην φάση της ολοκλήρωσης και έχει καταγράψει επακριβώς το είδος των δεδομένων που συλλέγονται, τη νομική βάση, το σκοπό, τη ροή, τη χρήση αυτών κ.λπ. Όπως δηλώνει, τα προσωπικά δεδομένα που συλλέγει ο Δήμος για την επικοινωνία με τους πολίτες με σκοπό την ενημέρωσή τους δεν χρησιμοποιούνται για κανέναν άλλον σκοπό και δεν δίνονται σε κανέναν τρίτο. Τα χειρίζεται αποκλειστικά το γραφείο επικοινωνίας του Δήμου. Καταλήγει, τέλος, ότι ο Δήμος δεν ευθύνεται για προσωπικά δεδομένα πολιτών τα οποία χρησιμοποιούν οι υποψήφιοι για επικοινωνία με τους ψηφοφόρους τους και δεν είναι σε θέση να γνωρίζει πώς και από ποιον χρησιμοποιούνται τα προσωπικά δεδομένα εκτός Δήμου.

Στη συνέχεια, η Αρχή κάλεσε με το με αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/1140/11-02-2020 έγγραφο τον Α να παραστεί ενώπιόν της στη συνεδρίαση της 19-02-2020, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, για να δώσει περαιτέρω διευκρινίσεις και να εκθέσει διεξοδικά τις απόψεις του επί της καταγγελίας. Επίσης, με το ανωτέρω έγγραφο, η Αρχή κάλεσε τον καταγγελλόμενο να απαντήσει σχετικά με την καταγγελία. Ο καταγγελλόμενος υπέβαλε αίτημα αναβολής της εξέτασης της υπόθεσης, το οποίο έγινε δεκτό, και επανακλήθηκε για την Τετάρτη 4 Μαρτίου 2020. Στη συνεδρίαση της 04-03-2020 παρέστη η πληρεξούσια δικηγόρος του καταγγελλομένου, Χριστίνα Σπυράτου, η οποία εξέθεσε προφορικά τις απόψεις του.

Με το με αρ. πρωτ Γ/ΕΙΣ/1197/13-02-2020 υπόμνημα ο καταγγελλόμενος απάντησε στην Αρχή ότι οι υποψήφιοι της παράταξης, προκειμένου να ενημερώσουν τους ενδιαφερόμενους πολίτες για την υποψηφιότητά τους, καθώς και για δράσεις στα πλαίσια της προεκλογικής τους εκστρατείας, ενεργοποίησαν τις γνωριμίες και τις επαφές όλων των υποψηφίων με τηλέφωνα που έγιναν από το εκλογικό κέντρο της δημοτικής παράταξης «...»,

στο οποίο ανήκει και ο καταγγελλόμενος αριθμός τηλεφώνου. Όπως δήλωσε, οι υποψήφιοι της παράταξης ήταν 62, με εκατοντάδες φίλους και γνωστούς, καθώς οι περισσότεροι όπως και ο ίδιος, έχουν 15ετή και πλέον δράση στην πόλη Χ, επομένως τα τηλέφωνα όλων αυτών των επαφών ανέρχονται σε χιλιάδες. Οι υποψήφιοι προσωπικά οι ίδιοι ή με δικούς τους ανθρώπους έπαιρναν τηλέφωνα γνωστοποιώντας στους δέκτες ότι τηλεφωνούσαν ενημερωτικά για την προεκλογική εκστρατεία της παράταξης και για την συγκεκριμένη δράση (ομιλία, συγκέντρωση σε χώρους, κ.λπ). Τέλος, όπως καταλήγει, γνωρίζει ο ίδιος και βεβαιώνει ότι τα τηλέφωνα ήταν αυτά και μόνο που χρησιμοποιήθηκαν (φίλων και υποστηρικτών της παράταξης) και ουδεμία ανάμιξη έχει ο Δήμος.

Η Αρχή, μετά από εξέταση των στοιχείων του φακέλου, την ακροαματική διαδικασία και αφού άκουσε τον εισηγητή και τις διευκρινίσεις του βοηθού εισηγητή, ο οποίος στη συνέχεια αποχώρησε πριν από τη διάσκεψη και τη λήψη απόφασης, και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Σύμφωνα με το άρθρο 4 στοιχ. 7 του Γενικού Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (εφεξής, Κανονισμός), ο οποίος είναι σε εφαρμογή από τις 25 Μαΐου 2018, ως υπεύθυνος επεξεργασίας ορίζεται *«το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, η δημόσια αρχή, η υπηρεσία ή άλλος φορέας που, μόνα ή από κοινού με άλλα, καθορίζουν τους σκοπούς και τον τρόπο της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα»*.
2. Το ζήτημα, της πραγματοποίησης μη ζητηθεισών επικοινωνιών με ανθρώπινη παρέμβαση (κλήσεων), για σκοπούς απευθείας εμπορικής προώθησης προϊόντων ή υπηρεσιών και για κάθε είδους διαφημιστικούς σκοπούς, ρυθμίζεται στο άρθρο 11 του ν. 3471/2006 για την προστασία προσωπικών δεδομένων στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Σύμφωνα με το άρθρο αυτό, μία τέτοια επικοινωνία δεν επιτρέπεται εφόσον ο συνδρομητής έχει δηλώσει προς τον φορέα παροχής της διαθέσιμης στο κοινό υπηρεσίας ότι δεν επιθυμεί γενικώς να δέχεται τέτοιες κλήσεις.
3. Ειδικά για την πολιτική επικοινωνία με ανθρώπινη παρέμβαση και σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες της Αρχής σχετικά με την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων

με σκοπό την επικοινωνία πολιτικού χαρακτήρα, κατά το άρθρο 11 του ν. 3471/2006, και κατά την Οδηγία 1/2010 της Αρχής για την πολιτική επικοινωνία αλλά και τον Γενικό Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ο οποίος είναι σε εφαρμογή από τις 25 Μαΐου 2018, ισχύουν τα εξής:

Οι κανόνες προστασίας των προσωπικών δεδομένων έχουν εφαρμογή στην πολιτική επικοινωνία που πραγματοποιείται σε οποιαδήποτε χρονική περίοδο, προεκλογική ή μη, από πολιτικά κόμματα, βουλευτές, ευρωβουλευτές, παρατάξεις και κατόχους αιρετών θέσεων στην τοπική αυτοδιοίκηση ή υποψηφίους στις βουλευτικές εκλογές, τις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και τις εκλογές τοπικής αυτοδιοίκησης. Τα πρόσωπα αυτά καθίστανται υπεύθυνοι επεξεργασίας, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679, άρθρο 4, στοιχ. 7) εφόσον ορίζουν τον σκοπό και τον τρόπο της επεξεργασίας. Για παράδειγμα, όταν οι βουλευτές ή οι υποψήφιοι βουλευτές λαμβάνουν δεδομένα από τα πολιτικά κόμματα και τα επεξεργάζονται για προσωπική τους πολιτική επικοινωνία, καθίστανται και αυτοί υπεύθυνοι επεξεργασίας. Με την ιδιότητα αυτή και με βάση την αρχή της λογοδοσίας¹ πρέπει να είναι σε θέση να αποδεικνύουν την τήρηση των υποχρεώσεών τους και των κανόνων επεξεργασίας.

4. Η πολιτική επικοινωνία που πραγματοποιείται με ανθρώπινη παρέμβαση (κλήσεις), μέσω δημοσίων δικτύων επικοινωνίας, δεν είναι επιτρεπτή, σύμφωνα με το άρθρο 11 παρ. 2 ν. 3471/2006, όπως ισχύει, εφόσον ο συνδρομητής έχει δηλώσει προς τον φορέα παροχής της διαθέσιμης στο κοινό υπηρεσίας ότι δεν επιθυμεί γενικώς να δέχεται τέτοιες κλήσεις.
5. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, ο καταγγελλόμενος, ως υπεύθυνος επεξεργασίας πραγματοποίησε πολιτική επικοινωνία με τηλεφωνική κλήση. Η νομιμότητα της επεξεργασίας εξασφαλίζεται εάν έχουν τηρηθεί τα αναφερόμενα στην ανωτέρω Σκέψη 4. Από τα στοιχεία του φακέλου και τις απαντήσεις του υπευθύνου επεξεργασίας προκύπτουν τα εξής:
6. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν προσκόμισε στοιχεία από τα οποία να αποδεικνύεται ότι είχε συμβουλευτεί το μητρώο του παρόχου του συνδρομητή ή ότι είχε υπάρξει προηγούμενη παρόμοια επαφή/επικοινωνία. Αντιθέτως, προκύπτει ότι πραγματοποιήθηκε επικοινωνία πολιτικού περιεχομένου σε αριθμό ο οποίος ήταν

¹Όπως ορίζεται στο άρθρο 5 παρ. 2 του ΓΚΠΔ.

δημοσιευμένος στο μητρώο αντιρρήσεων του παρόχου του.

7. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας συνεργάστηκε με την Αρχή απαντώντας χωρίς καθυστέρηση στα έγγραφα για διευκρινίσεις, παρέχοντας τις πληροφορίες που ζητήθηκαν και κατά τη συνεδρίαση της Αρχής και στο υπόμνημα που κατέθεσε.
8. Δεν έχει επιβληθεί στο παρελθόν διοικητική κύρωση από την Αρχή στον υπεύθυνο επεξεργασίας,

Βάσει των ανωτέρω, η Αρχή κρίνει ομόφωνα ότι σύμφωνα με το άρθρο 11 του ν. 3471/2006 συντρέχουν οι προϋποθέσεις επιβολής σε βάρος του υπευθύνου επεξεργασίας, με βάση αφενός το άρθρο 13 του ν. 3471/2006, σε συνδυασμό με το άρθρο 21 παρ. 1 στοιχ. β' του ν. 2472/1997 και με το άρθρο 84 του ν. 4624/2019, και αφετέρου το άρθρο 58 παρ. 2 εδ. θ' του Κανονισμού και το άρθρο 15 παρ. 6 του ν. 4624/2019, της διοικητικής κύρωσης, που αναφέρεται στο διατακτικό της παρούσας, η οποία κρίνεται ανάλογη με τη βαρύτητα της παράβασης.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Επιβάλλει στον Α το αποτελεσματικό, αναλογικό και αποτρεπτικό διοικητικό χρηματικό πρόστιμο που αρμόζει στη συγκεκριμένη περίπτωση σύμφωνα με τις ειδικότερες περιστάσεις αυτής, ύψους χιλίων ευρώ (1.000,00) ευρώ, για την ως άνω διαπιστωθείσα παραβίαση του άρθρου 11 του ν. 3471/2006.

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Κωνσταντίνος Μενουδάκος

Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου